5
Vragenuur: Vragen Gesthuizen

Vragen van het lid Gesthuizen aan de minister van Veiligheid en Justitie over **de aanbestedingen gedaan door V en J in verband met onder meer het systeem Radar, de exorbitante salarissen die zijn betaald, de dubieuze rol van Boer & Croon alsook de schijn van belangenverstrengeling binnen de top van V en J**.

☐

Mevrouw **Gesthuizen** (SP):
Voorzitter. Ik sta hier om deze minister te vragen hoe hij en zijn ambtenaren het in hun hoofd hebben gehaald om twee mensen, van wie men op het ministerie blijkbaar geloofde dat zij bovennatuurlijke krachten hadden, vet boven het wettelijk toegestane salaris te betalen, om daarover bovendien stiekem te doen en om vervolgens ook nog eens tegenover de krant te komen met smoesjes die wel heel korte beentjes hebben. Die smoesjes zijn feitelijk een lange neus naar ons als Kamer, naar de maatschappij en naar de burgers die moeten bezuinigen. Ze gaan zelfs tegen de eigen wetten van dit kabinet in. Boer & Croon, het bedrijf dat zelf in de problemen kwam door nogal glibberige financiële constructies, harkte maar liefst drie keer de balkenendenorm binnen voor Jo van den Hanenberg: €63.500 maandelijks, 24 maanden lang, plus nog eens een auto met chauffeur waarvoor €384.000 mocht worden betaald. Dan zwijg ik nog maar even over de man die nu de sg op datzelfde ministerie van Veiligheid en Justitie is en die eenzelfde bak met geld binnenhaalde, zij het over een wat kortere periode.

De minister zegt dat dit geen topfunctionarissen waren. Onzin! Zo stonden ze immers wel in de organogrammen van het ministerie zelf. Waarom zouden dit geen topfunctionarissen zijn? Zelfs als zij dat niet waren, waarom is dan gezien de hoogte van de salarissen niet sowieso besloten om openbaarheid te geven over die salarissen, zoals verplicht was? Dat staat immers in de wet! Waarom zijn de aanbestedingsregels niet geëerbiedigd? De wet is daarin heel helder, en ik ken die wet als geen ander. Maar de meest pregnante vraag is: wist de minister nu werkelijk van deze hele gang van zaken? Zo nee, hoe kan dat? Zo ja, wat vindt hij dan van zijn eigen handelen? Betreurt hij dit? Is hij bereid om, zoals ik hoop, een flink deel van het betaalde bedrag terug te halen?

Tot slot. Nog steeds is er geen sprake van deugdelijk functionerende ICT bij de politie. Bewijst dat niet dat deze mannen hun geld sowieso niet waard zijn geweest?

☐

Minister **Opstelten**:
Voorzitter. Ik dank mevrouw Gesthuizen voor de gestelde vragen. Wist ik van de gang van zaken? Ja. Dit is mij gemeld en ik heb ermee ingestemd. Hoe heb ik het in mijn hoofd gehaald? Laat ik het zo zeggen. De ICT van de politie kreeg een heel scherp negatief advies over de voortgang van het aanvalsprogramma. Er werd een grote risicocategorie aangewezen en de continuïteit stond ter discussie. Op het moment dat de CIO vertrok en moest vertrekken, was het absoluut noodzakelijk dat er vervanging kwam op het niveau dat er ingegrepen kon en moest worden. Dat is de belangrijkste zaak. Anders was de continuïteit van de ICT van de politie op dat moment echt in de waagschaal gekomen; dat hadden we eerder gehad. Het risico dat de ICT van de politie zou wegvallen, kon en mocht ik niet nemen. Dat was de tweede vraag.

In het kader van de wet heb ik nagegaan wat wij moesten doen. Laat ik ook zeggen dat we geen aanbesteding hebben gedaan. We hebben eerst intern gekeken of er mensen via de ABD beschikbaar waren. Die waren niet beschikbaar op het niveau dat wenselijk was. Toen is er gekeken wat er nodig was. Het kon zonder aanbesteding. Het is iets wat je niet te vaak moet doen, maar procedureel kan het, mits de hoogste in rang — dat is de sg — daarvoor toestemming geeft en het aan mij voorlegt. Het is niet in de openbaarheid gebracht. De Wet normering topinkomens geeft aan wanneer je dat moet doen. Ik heb dat overal gecheckt. Die verplichting geldt voor externen als zij een functie bekleden in de leidinggevende top. In dit geval ging het om een functie die via Boer & Croon bij twee mensen terecht is gekomen die hun taak hebben gedaan. De top is de korpsleiding, de korpschef en zijn mensen, van de Nationale Politie. Deze mensen zaten daar niet bij, want de CTO — dat was de functie van een van die mensen — was ondergeschikt aan de CEO, die deel uitmaakt van het leidinggevende team. Dat zijn de antwoorden die ik aan mevrouw Gesthuizen zou willen geven.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik geef het woord nu aan mevrouw Gesthuizen.

Mevrouw **Gesthuizen** (SP):
Er is natuurlijk een groot aantal vragen blijven liggen, want daar gaat de minister weer: hij doet alsof een miraculeuze wonderdoener die een bak geld moest kosten, moest worden binnengehaald om de problemen op te lossen, die overigens nog steeds niet zijn opgelost. Weet u hoe men dat vroeger noemde? Een kwakzalver; dan haalde je een kwakzalver binnen voor veel te veel geld die vervolgens zijn werk niet deed. Ik vind dit onbegrijpelijk. Ik vraag de minister dan ook of hij meent dat hij met deze uitleg handelt in de geest van de Wet normering topinkomens, want dit kan toch gewoon niet? Bovendien zegt de minister dat het geen topfunctionarissen waren, maar dat laat onverlet dat hij toch openbaarheid had moeten geven over het salaris dat deze mensen verdienden. Een topfunctionaris is volgens de regels echter iemand die in een managementteam zit waarin beslissingen voor de gehele organisatie worden genomen. Dat is toch een definitie waar deze twee mensen onder zouden hebben moeten vallen?

Tot slot: de sg moest toestemming geven om onder die aanbestedingsregels uit te komen. Ik heb dit nog niet meegemaakt; maar goed, dit zal wel een unicum zijn. Was de collega van de heer Van den Hanenberg, op dit moment de sg van de minister …

De **voorzitter**:
Ik zou u willen vragen om geen namen te noemen, alstublieft.

Mevrouw **Gesthuizen** (SP):
Excuus, voorzitter. Was de huidige sg van Justitie op enig moment ook verantwoordelijk voor de blijvende aanstelling van zijn eerdere collega? Was dat het geval?

Minister **Opstelten**:
Er waren nog een paar vragen. Hebben zij hun werk goed gedaan? Het antwoord daarop is ja. Ik heb de Kamer daar ook over kunnen informeren met herhaaldelijke brieven van de reviewboard, die daarin aangaf dat het knap en ook noodzakelijk is wat er is gedaan en dat er drie prioriteiten zijn gesteld. Daarbij gaat het ten eerste om de continuïteit: zorg ervoor dat het systeem niet uitvalt. De tweede prioriteit is: zorgen voor verbetering. De derde prioriteit is: zorgen voor vernieuwing. Ze hebben inderdaad keihard vastgehouden aan de eerste prioriteit: het is gelukt om de continuïteit te waarborgen.

Krachtens de tekst van de WNT gaat het daarin inderdaad om topfunctionarissen. Ik heb dat nagegaan; ik heb dat gecheckt en dubbel gecheckt. Het is natuurlijk een soort beslissing die je misschien maar één keer in je leven neemt. Misschien is het te veel als ik dat zo zeg. Ik weet echter precies het momentum waarop ik dat heb gedaan, omdat het nodig was.

Het derde punt is inderdaad de sg. Dat kan en dat mag, vanwege de continuïteit. Die beslissing was uiteindelijk voor de CTO — ik noem ook geen namen — telkens noodzakelijk, ook weer vanuit hetzelfde uitgangspunt dat er sprake moest zijn van continuïteit. De sg kon uiteindelijk als hoogste in de ambtelijke piramide dat besluit nemen, op voorspraak van anderen en met mijn instemming.

Mevrouw **Gesthuizen** (SP):
Dieptriest, ik kan het niet anders zeggen. De minister blijft bij zijn verhaal. We zullen dat geld dus niet terugzien; daar kunnen we naar fluiten. Ik weet één ding, namelijk dat alle mensen die dit verhaal hebben gelezen in de krant zeggen: schandalig, wij moeten bezuinigen — bezuinig nog maar wat harder in de zorg — en dit soort types harkt de boel bij elkaar. Ik vind het een schande en ik vermoed dat het laatste woord hierover nog niet is gesproken in de Kamer.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66):
De minister zei al dat de CIO weg moest op basis van een rapport. Degene die dat rapport mede tot stand heeft gebracht, werd vervolgens ingehuurd, voor een heleboel geld, als IT-consultant. Nu is het van tweeën één: ofwel het is iemand die is ingehuurd als externe consultant ofwel het is iemand die tijdelijk is ingehuurd en in dienst is getreden van de politie. Als dat laatste het geval is, kan ik nog een beetje die dienstwagen snappen. Als het echter gewoon een ingehuurde consultant is, hoezo krijgt hij dan een dienstwagen tot zijn beschikking?

Minister **Opstelten**:
Het eerste is dat het twee mensen waren die via Boer & Croon binnenkwamen. Het tweede is dat het een zeer gerespecteerde man is met een hoge kennis van ICT, in de reviewboard op zichzelf gewenst om deze functie uit te oefenen. Hij kreeg inderdaad een dienstauto, zoals anderen ook, om zijn werk te kunnen doen. Dat is inderdaad gebeurd.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
De topinkomens zijn een item waarover in de media, in de maatschappij en in de Kamer veel wordt gepraat. Heeft de minister zich één enkele seconde afgevraagd of hij niet zelf de Kamer moest inlichten? We hoorden hem zichzelf in alle bochten wringen om uit te leggen dat je volgens de regels, als je ze zo en zo interpreteert, misschien net kunt zeggen dat hij niet verplicht was om dat te doen. Maar heeft de minister gewoon vanuit zichzelf, omdat het een belangrijk onderwerp is en een ongelooflijke smak geld is voor één persoon, overwogen om de Kamer te informeren?

Minister **Opstelten**:
Ik heb langs de regels van de wet gewerkt. Ik kan ook zeggen dat ik de Kamer direct heb geïnformeerd door wie deze functie zou worden ingevuld. Ik heb alleen toen niet het daarbij behorende honorarium voor Boer & Croon genoemd. Ik wil ook nog even zeggen dat de accountant die de jaarrekening 2013 van de Nationale Politie heeft gecontroleerd, expliciet heeft onderzocht of deze voldoet aan de eisen van de WNT. Die heeft dus ook de volledigheid en de juistheid van de WNT-verantwoording van de politie over 2013 gecontroleerd. Uit diens controleverklaring blijkt dat de WNT, de beleidsregels en het controleprotocol WNT zijn toegepast. Dat wil ik ook nog meegeven.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
De minister wist dus dat dit een potentiële tijdbom was. Hij heeft wel de naam gemeld, maar niet de bijbehorende extreem hoge honoraria. Zou de minister bij een volgende consultant met ongeveer deze tarieven wel uit zichzelf de Kamer melden wie het is en ook wat de bijbehorende tarieven zijn? Hij blijft hangen op: het was zo nodig, ik had deze man nodig. Dan had hij daarmee of het kabinet of de Kamer kunnen overtuigen. Zou de minister het een volgende keer weer precies hetzelfde doen?

Minister **Opstelten**:
Ik wil ook zeggen dat op het moment dat dit gebeurde en het contract met Boer & Croon werd gesloten, de WNT nog niet was ingegaan. Dat was in 2012. De Nationale Politie was er ook niet. Die gingen beide in op 1 januari 2013. Wij bewindslieden handelen zoals het hoort, binnen de regels van het spel. Daarbij laten wij ons adviseren door de deskundigen op dat terrein.

De **voorzitter**:
Ik dank u voor uw antwoorden en voor uw komst naar de Kamer. Daarmee is er een einde gekomen aan het mondelinge vragenuur.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.